

(สำเนา)

เลขรับ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๒๗ ม.ค. ๒๕๖๔

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณามารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

ชินวรณ์ บุญยเกียรติ

ผู้เสนอ

(นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

ประกอบ รัตนพันธ์

ผู้เสนอ

(นายประกอบ รัตนพันธ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

ธีรภัทร พริ้งศุลกะ

ผู้เสนอ

(นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

วิระชัย วีระเมธีกุล

ผู้เสนอ

(นายวิระชัย วีระเมธีกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

รังสิมา รอดรัศมี

ผู้เสนอ

(นางสาวรังสิมา รอดรัศมี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

บัญญัติ บรรทัดฐาน

ผู้เสนอ

(นายบัญญัติ บรรทัดฐาน)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

นริศ ชำนาญกุล

ผู้เสนอ

(นายนริศ ชำนาญกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

แนน บุญยธิดา สมชัย

ผู้เสนอ

(นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

พนิต วิจิตเสรษฐ์

ผู้เสนอ

(นายพนิต วิจิตเสรษฐ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

ถาวร เสนเนียม

ผู้เสนอ

(นายถาวร เสนเนียม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ)

เกียรติ สิทธิอมร

ผู้เสนอ

(นายเกียรติ สิทธิอมร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) อัศวิน วิภูศิริ ผู้เสนอ
(นายอัศวิน วิภูศิริ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) เทอดพงษ์ ไชยนันทน์ ผู้เสนอ
(นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สุรินทร์ ปาลาเร่ ผู้เสนอ
(สุรินทร์ ปาลาเร่)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) วิวรรธน์ นิลวัชรมณี ผู้เสนอ
(นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) ประมวล พงศ์ถาวราเดช ผู้เสนอ
(นายประมวล พงศ์ถาวราเดช)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) อิศสระ สมชัย ผู้เสนอ
(นายอิสสระ สมชัย)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) ภาณุ ศรีบุญศยกาญจน์ ผู้เสนอ
(นายภาณุ ศรีบุญศยกาญจน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) ศิริวรรณ ปราศจากศัตรู ผู้เสนอ
(นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) สมชาติ ประดิษฐ์พร ผู้เสนอ
(นายสมชาติ ประดิษฐ์พร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
(ลงชื่อ) บัญญัติ เจตนจันทร์ ผู้เสนอ
(นายบัญญัติ เจตนจันทร์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทชัย จันทรเพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักการประชุม

ปวีณา พิมพ์
ผู้อำนวยการ
ชั้นหนึ่ง ๑๙๖๕ ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อ
ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
สมควรยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น และให้มีกฎหมายว่าด้วยการ
เข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขึ้นแทนเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า เขตเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลหรือควบคุมดูแลการปฏิบัติ ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- (๑) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล และสำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ปฏิบัติการแทน
- (๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สำหรับกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕ ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นได้รับเลือกตั้งอยู่ในวันที่ยื่นหนังสือแสดงเจตนาตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๓ และในวันดังกล่าวต้องไม่อยู่ในระหว่างเป็นผู้ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือถูกจำกัดสิทธิในการเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๖ การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้กระทำได้โดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๒) การเข้าชื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๗ ผู้มีสิทธิเข้าชื่อผู้ใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดจงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจอันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือมีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต หรือกระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิเข้าชื่อกันเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้งเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้

จำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือตามจำนวนที่มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง

มาตรา ๘ ผู้มีสิทธิเข้าชื่อผู้ใดประสงค์จะให้ผู้กำกับดูแลสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มีสิทธิเข้าชื่อกันยื่นต่อผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง โดยต้องมีจำนวนผู้เข้าชื่อตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งแสนคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง
- (๒) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินหนึ่งแสนคนแต่ไม่เกินห้าแสนคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง

(๓) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่าห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นห้าพันคนของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นได้รับเลือกตั้ง

(๔) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่าหนึ่งล้านคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าสามหมื่นคนของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นได้รับเลือกตั้ง

การนับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้ถือตามจำนวนในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีการเข้าชื่อนั้นที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรจัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นครั้งสุดท้าย

มาตรา ๙ การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๗ ให้จัดทำเป็นหนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะถอดถอนผู้ใด ด้วยสาเหตุใดยื่นต่อผู้กำกับดูแล พร้อมทั้งเอกสารดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ซึ่งต้องมีชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนและลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคนโดยมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ และเอกสารดังกล่าว ต้องมีข้อความอย่างน้อยระบุว่า “เข้าชื่อเพื่อถอดถอน...(ชื่อและนามสกุลผู้ถูกถอดถอน)...” อยู่ทุกหน้า

(๒) รายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อที่จะมีอำนาจดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวนไม่เกินสิบคน

(๓) คำรับรองของผู้แทนของผู้เข้าชื่อตาม (๒) ว่าผู้เข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเข้าชื่อตามมาตรา ๕ และได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง

มาตรา ๑๐ เมื่อผู้กำกับดูแลได้รับหนังสือแสดงเจตนาและเอกสารตามมาตรา ๙ และพิจารณาแล้วเห็นว่าเอกสารถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสั่งให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาสามสิบวัน โดยในการประกาศหรือเผยแพร่ดังกล่าวต้องกำหนดระยะเวลาร้องคัดค้านหรือขอถอนชื่อไว้ด้วย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ปิดประกาศ

การพิจารณา การปิดประกาศ และการเผยแพร่ตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแสดงเจตนา

ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลเห็นว่า หนังสือแสดงเจตนาหรือเอกสารที่ได้รับไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๙ ให้ผู้กำกับดูแลแจ้งให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อทราบว่าไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในเรื่องใด พร้อมทั้งส่งเรื่องคืนให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อไปดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนต่อไป

เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้กำกับดูแลตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจแก่ผู้นั้นโดยเร็ว

มาตรา ๑๑ ผู้ใดมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ โดยตนมิได้สมัครใจ หรือมิได้ลงลายมือชื่อ หรือประสงค์จะถอนตนจากการเข้าชื่อ ให้ผู้นั้นมีหนังสือแจ้งให้ผู้กำกับดูแลทราบบนระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศตามมาตรา ๑๐ และให้ผู้กำกับดูแลส่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการปลอมลายมือชื่อ ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการให้มีการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจต่อไป

มาตรา ๑๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แล้ว ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการถอนชื่อจนมีรายชื่อเหลือไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ ให้ยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อทราบ

(๒) ในกรณีที่ไม่ว่าจะมีการถอนชื่อหรือไม่ หากมีรายชื่อเหลืออยู่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ ให้ผู้กำกับดูแลประกาศให้ประชาชนทราบและให้ถือว่าการถอดถอนมีผลตั้งแต่วันที่ประกาศ และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

มาตรา ๑๓ การเข้าชื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๖ (๒) ให้จัดทำเป็นหนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนผู้ใด ด้วยข้อกล่าวหาใด ยื่นต่อผู้กำกับดูแล และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่จำนวนผู้เข้าชื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ และให้เปลี่ยนข้อความที่ต้องระบุไว้ในเอกสารทุกหน้าเป็น “เข้าชื่อเพื่อสอบสวนและถอดถอน...(ชื่อและนามสกุลผู้ถูกสอบสวน)...” แทน

ในการระบุข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ผู้เข้าชื่อต้องระบุพฤติการณ์แห่งการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการกล่าวหาด้วย

มาตรา ๑๔ เมื่อผู้กำกับดูแลได้รับหนังสือแสดงเจตนาและเอกสารตามมาตรา ๑๓ แล้ว ให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปและให้นำความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ เมื่อพ้นกำหนดเวลาคัดค้านหรือถอนชื่อตามประกาศตามมาตรา ๑๔ แล้ว ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการถอนชื่อ จนมีรายชื่อเหลือไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ ให้ยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อทราบ

(๒) ในกรณีที่ไม่ว่าจะมีการถอนชื่อหรือไม่ หากมีรายชื่อเหลืออยู่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน พร้อมทั้งแจ้งข้อกล่าวหาให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาคัดค้านหรือถอนชื่อ

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและการสอบสวนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถูกกล่าวหาที่มีสิทธิทำคำชี้แจงเป็นหนังสือเพื่อแก้ข้อกล่าวหายื่นต่อคณะกรรมการสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสอบสวนขยายให้ แต่จะขยายให้ได้ครั้งเดียวไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว หากคณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จได้

ภายในกำหนดเวลา ผู้กำกับดูแลอาจขยายระยะเวลาการสอบสวนออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

มาตรา ๑๗ เมื่อมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดแล้ว ผู้กำกับดูแลจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นการอุปสรรคต่อการสอบสวน หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิดและผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วงที่หยุดปฏิบัติหน้าที่โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผลการสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

ผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิอุทธรณ์ได้ โดยในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งแล้ว โดยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

มาตรา ๑๘ เมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้กำกับดูแลสั่งถอดถอนผู้นั้นโดยพลัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุพฤติการณ์ที่เป็นเหตุให้ถูกถอดถอนไว้ด้วย และให้ผู้ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิคำสั่งหรือนับแต่วันที่สั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้กำกับดูแลสั่งยุติเรื่อง

เมื่อมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้กำกับดูแลแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยพลัน

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา การเข้าชื่อเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖ (๒) ในเหตุเดียวกันจะกระทำมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิการเข้าชื่อเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖ (๑)

มาตรา ๒๐ ผู้ใดลงลายมือชื่อปลอมในการเข้าชื่อเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง

มาตรา ๒๑ ผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดหรือข่มขู่ด้วยประการใดเพื่อให้บุคคลใดเข้าชื่อหรือมิให้เข้าชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ หรือเพื่อให้บุคคลใดถอนชื่อหรือมิให้ถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง

มาตรา ๒๒ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อเข้าชื่อหรือไม่เข้าชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อหรือเพื่อถอนชื่อหรือไม่ถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง

มาตรา ๒๓ บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้
ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามวรรคหนึ่งกำหนดวิธีการและจำนวนราษฎรที่ต้องมีในการถอดถอนหรือในการดำเนินการเพื่อให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลง หรือเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งแตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้วิธีการและถือจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แทน

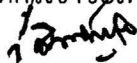
มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ศิริกัญญา

.....

.....

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกรเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

 พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๘๖๖๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอและให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบพิจารณา โดยให้พิจารณาในประเด็นตามข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป และให้กระทรวงมหาดไทยรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณา โดยมีผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีหลักการเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑.๑ แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” และ “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ (ร่างมาตรา ๓)

๑.๒ ยกเลิกนิยามคำว่า “ศาลากลางจังหวัด” “ที่ว่าการอำเภอ” และ “สำนักงานเทศบาล” เพื่อให้สอดคล้องกับการที่ได้ตัดขั้นตอนการปิดประกาศการกล่าวหาและคำชี้แจงข้อเท็จจริงไว้ ณ สถานที่ดังกล่าว (ร่างมาตรา ๔)

๑.๓ เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้มีสิทธิเข้าชื่อ” “ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง” “ผู้บริหารท้องถิ่น” “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” “ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” และ “ผู้ช่วยผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำดังกล่าวให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกระบวนการรับคำร้องและการลงคะแนนถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ (ร่างมาตรา ๕)

๑.๔ ยกเลิกมาตรา ๔ ที่ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากร่าง

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๖ ยกเลิก มาตรา ๔)

๑.๕ ปรับลดจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอน เพื่อให้ผู้มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่สามารถดำเนินการถอดถอนได้สะดวกยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕)

๑.๖ ปรับปรุงรายละเอียดคำร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

๑.๗ ปรับปรุงกระบวนการแจ้งคำกล่าวหาและการปิดประกาศข้อกล่าวหาและคำชี้แจง ข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

๑.๘ เพิ่มกระบวนการตรวจสอบรายชื่อของผู้ที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอน เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ และกำหนดกระบวนการตรวจสอบและคัดค้านเพื่อขอลงชื่อออกจากบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๗/๑)

๑.๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ของตน ทั้งนี้ เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้ชัดเจน (ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๗/๒)

๑.๑๐ ปรับลดระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศกำหนดวันลงคะแนนเสียง ถอดถอน เพื่อให้กระบวนการถอดถอนรวดเร็วยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

๑.๑๑ แก้ไขถ้อยคำในบัตรลงคะแนนเสียงให้ชัดเจน โดยใช้คำว่า “ถอดถอน” และ “ไม่ถอดถอน” (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)

๑.๑๒ ปรับลดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น จากเดิมคำว่า “ไม่น้อยกว่าสามในสี่” เป็น “เกินกึ่งหนึ่ง” (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๓ วรรคสอง)

๑.๑๓ เพิ่มบทกำหนดโทษในกรณีที่มีการให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ หรือข่มขู่บุคคล เพื่อให้เข้าชื่อหรือมิเข้าชื่อถอดถอน หรือถอนหรือมิให้ถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มเติม ๒๕/๑) การเรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สินเพื่อเข้าชื่อหรือไม่เข้าชื่อถอดถอน หรือถอนชื่อออกจาก บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๒๕/๒) และการปลอมลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ เข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๒๕/๓)

๒ ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ หน่วยงานที่เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็น ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามร่าง

มาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๗/๒ นั้น เห็นควรพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และพิจารณาความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง

(๒) การกำหนดอัตราโทษทางอาญาสำหรับความผิดฐานปลอมลายมือชื่อตามร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๒๕/๓ นั้น อาจต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราโทษในความผิดฐานปลอมเอกสารราชการตามมาตรา ๒๖๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓ วรรคสอง ได้กำหนดให้การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ต้องกระทำโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เนื่องจากสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากเขตเลือกตั้ง จึงควรให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้ถอดถอน ไม่ควรให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ถอดถอน

(๒) ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๗/๒ ควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลใดที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการแทนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบ

๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากสอดคล้องกับมาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญ และข้อ ๑ วรรคหนึ่ง ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๙ วรรคหนึ่ง ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ที่รับรองสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเองและสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า แม้ว่าในร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ จะนำหลักฟังความสองฝ่ายมาใช้ในกระบวนการเข้าชื่อเพื่อลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วแต่ขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดให้มีการใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของผู้ที่ถูกเข้าชื่อเพื่อลงคะแนนเสียงถอดถอนจะเพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานและนำคำชี้แจงหรือไม่ เพราะมีการเปิดให้คำชี้แจงเพียงครั้งเดียวและยังไม่สามารถขอขยายระยะเวลาได้ตามที่มีเหตุจำเป็นและเหตุอันสมควร ทั้งที่การดำเนินการดังกล่าวมีผลต่อการจำกัดสิทธิในทางการเมืองของผู้ที่ถูกเข้าชื่อเพื่อลงคะแนนเสียงถอดถอน ดังนั้นจึงควรให้โอกาสผู้ที่ถูกเข้าชื่อเพื่อลงคะแนนเสียงถอดถอนได้ทำคำชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อแก้ข้อกล่าวหาได้อย่างเต็มที่

๒.๕ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีข้อเสนอให้ปรับปรุงสัดส่วนจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และปรับปรุงจำนวนผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๓ สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาค่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ. แล้ว

สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๓.๑ การปรับปรุงหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ
 คณะกรรมการฯ ได้ปรับปรุงวิธีการในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น จากเดิมที่ใช้วิธีการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น มาเป็นวิธีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น โดยไม่ต้องมีขั้นตอนการลงคะแนนเสียง ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดหลักการ ในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นแตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิม กล่าวคือ ได้กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ โดยไม่ได้กำหนดว่าการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องดำเนินการโดยวิธีการลงคะแนนเสียง ดังเช่นที่เคยกำหนดไว้ในมาตรา ๒๘๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และมาตรา ๒๘๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ และเพื่อเป็นการแก้ไขสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มีกระบวนการที่ซับซ้อน เนื่องจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องเข้าชื่อกันตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดเพื่อขอให้มีการจัดการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอน แล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงจัดให้มีการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งทำให้ที่ผ่านมาการดำเนินการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่เป็นผลสำเร็จตามกฎหมายปัจจุบัน มีเพียง ๔ ครั้ง

ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการฯ ได้ปรับปรุงวิธีการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามหลักการดังกล่าวแล้ว จึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๓.๒ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ได้ปรับปรุงชื่อร่างพระราชบัญญัติให้สอดคล้องกับการปรับปรุงหลักการของร่างพระราชบัญญัติ โดยใช้ชื่อว่า “ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

๓.๓ หลักการและเหตุผล

โดยที่มีการปรับปรุงหลักการของร่างพระราชบัญญัติ เพื่อกำหนดวิธีการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขึ้นใหม่ จึงได้กำหนดหลักการเป็นการให้มีกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดเหตุผลอันเป็นที่มาของการปรับปรุงวิธีการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๓.๔ วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลใช้บังคับโดยเร็ว

๓.๕ การยกเลิกกฎหมายฉบับเดิม (ร่างมาตรา ๓)

กำหนดให้ยกเลิก “พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒” เนื่องจากมีหลักการที่ซ้ำซ้อนกับร่างพระราชบัญญัตินี้

๓.๖ บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

กำหนดบทนิยาม เพื่อกำหนดความหมายของขอบเขตของถ้อยคำต่าง ๆ ให้ชัดเจน ได้แก่ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “สมาชิกสภาท้องถิ่น” “ผู้บริหารท้องถิ่น” “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” “ผู้มีสิทธิเข้าชื่อ” “เขตเลือกตั้ง” และ “ผู้กำกับดูแล”

สำหรับบทนิยามคำว่า “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” และ “เขตเลือกตั้ง” นั้น ได้กำหนดให้ความหมายโดยอ้างอิง “เขตเลือกตั้ง” ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และบทนิยามคำว่า “ผู้กำกับดูแล” ได้กำหนดให้สอดคล้องกับผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท โดยพิจารณาตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท

๓.๗ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๕)

กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นได้รับเลือกตั้ง และต้องไม่อยู่ในระหว่างเป็นผู้ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือถูกจำกัดสิทธิในการเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๓.๘ วิธีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กำหนดวิธีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็น ๒ วิธี ดังนี้

(๑) การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด และให้มีผลเป็นการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) การเข้าชื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเพื่อให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการสอบสวนว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกระทำความผิดตามเหตุที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ และให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่ง หากผลการสอบสวนปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดจริง

๓.๙ การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๗) และร่างมาตรา ๙ ถึงร่างมาตรา ๑๒)

กำหนดขั้นตอนการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

(๑) เหตุในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อจะเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ต่อเมื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกระทำการ ดังต่อไปนี้

๑) จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจอันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๒) มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อย แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต

๔) กระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๗)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งหมดในเขตเลือกตั้ง โดยให้ถือตามจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง

(๓) เอกสารที่ต้องยื่นเพื่อขอถอดถอน (ร่างมาตรา ๘)

๑) หนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด ด้วยสาเหตุใด

๒) บัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ซึ่งต้องระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนและลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคน โดยจะลงมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ และเอกสารดังกล่าวต้องระบุข้อความว่า “เข้าชื่อเพื่อถอดถอน...(ชื่อและนามสกุลผู้ถูกถอดถอน)...” อยู่ทุกหน้า ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าชื่อที่ลงลายมือชื่อได้ทราบว่า เอกสารที่ตนลงลายมือชื่อนั้นเป็นหนังสือแสดงเจตนาถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใด

๓) รายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อที่จะมีอำนาจดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวนไม่เกินสิบคน

๔) คำรับรองของผู้แทนของผู้เข้าชื่อว่ามีสิทธิเข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเข้าชื่อตามร่างมาตรา ๕ กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นได้รับเลือกตั้งอยู่ในวันที่ยื่นหนังสือแสดงเจตนา และต้องไม่อยู่ในระหว่างเป็นผู้ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งหรือถูกจำกัดสิทธิในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และรับรองว่าผู้มีสิทธิเข้าชื่อทุกคนได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง

(๔) การพิจารณาและการปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๑๐)

๑) ให้ผู้กำกับดูแลพิจารณาและตรวจสอบหนังสือแสดงเจตนาและเอกสารประกอบการยื่นขอถอดถอนว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้กำกับดูแลแจ้งให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วน

๒) เมื่อหนังสือแสดงเจตนาและเอกสารประกอบการยื่นขอถอดถอนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผยแพร่หนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวลา ๓๐ วัน

๔) ในประกาศที่ปิดไว้ ร ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่เผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดเวลาร้องคัดค้านหรือขอลอนชื่อไว้ด้วย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ไม่เกิน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศ

๕) การพิจารณา การปิดประกาศ และการเผยแพร่หนังสือแสดงเจตนาและเอกสารประกอบการยื่นขอลอนชื่อ จะต้องกระทำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแสดงเจตนา

(๕) การร้องคัดค้านและการขอลอนชื่อ (ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๒ (๑))

ผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อโดยมิได้สมัครใจ หรือมิได้ลงลายมือชื่อหรือผู้ที่ประสงค์จะถอนตนจากการเข้าชื่อ มีสิทธิร้องคัดค้านหรือขอลอนชื่อได้ โดยให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้กำกับดูแลทรายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศตามร่างมาตรา ๑๐ และให้ผู้กำกับดูแลส่งลอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ทั้งนี้ หากมีการลอนชื่อจนรายชื่อเหลือไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗ ให้ผู้กำกับดูแลยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนเข้าชื่อทราบ

(๖) ผลของการเข้าชื่อเพื่อลอนชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๒ (๒))

ในกรณีที่ไม่ว่าจะมีการลอนชื่อหรือไม่ หากมีรายชื่อผู้เข้าชื่อเหลืออยู่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗ ให้ผู้กำกับดูแลประกาศให้ประชาชนทราบและให้ถือว่าการลอนชื่อมีผลตั้งแต่วันที่ประกาศ และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกลอนชื่อพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

๓.๑๐ การเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อลอนชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๑๓ ถึงร่างมาตรา ๑๘)

กำหนดขั้นตอนการเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อลอนชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

(๑) เหตุในการเข้าชื่อเพื่อขอให้สอบสวนและลอนชื่อ (ร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อจะเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อลอนชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ต่อเมื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกระทำการต่าง ๆ เช่นเดียวกับเหตุในการเข้าชื่อเพื่อลอนชื่อตามร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจอันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๒) มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต

๔) กระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อลอนชื่อ (ร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อลอนชื่อต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้งแล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า

โดยให้ถือตามจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง

(๓) เอกสารที่ต้องยื่นเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๑๓ ประกอบร่างมาตรา ๙)

๑) หนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด ด้วยข้อกล่าวหาใด

๒) เอกสารอื่นตามที่ระบุไว้ในร่างมาตรา ๙ เว้นแต่จำนวนผู้เข้าชื่อให้เป็นไปตามจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๘ และข้อความที่ระบุในเอกสารทุกหน้าให้เปลี่ยนเป็น “เข้าชื่อเพื่อสอบสวนและถอดถอน... (ชื่อและนามสกุลที่ถูกสอบสวน)...” ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าชื่อที่ลงลายมือชื่อได้ทราบว่า เอกสารที่ตนลงลายมือชื่อนั้นเป็นหนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใด

(๔) การพิจารณาและการปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนและถอดถอน (ร่างมาตรา ๑๔ ประกอบร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนและถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ให้นำหลักเกณฑ์ตามร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑ ซึ่งบังคับใช้กับการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) การร้องคัดค้านและการถอนชื่อ (ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๕ (๑))

มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับกรณีของการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ผลของการเข้าชื่อขอถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๕ (๒))

ในกรณีที่ไม่ว่าจะมีการถอนชื่อหรือไม่ หากมีรายชื่อเหลืออยู่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๘ ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน พร้อมทั้งแจ้งข้อกล่าวหาให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาทราบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาคัดค้านหรือถอนชื่อ ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและการสอบสวนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๗) สิทธิของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา (ร่างมาตรา ๑๖)

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิทำคำชี้แจงเป็นหนังสือเพื่อแก้ข้อกล่าวหาได้ โดยยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวนภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวนอาจขยายระยะเวลาในการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ แต่ให้ขยายได้ครั้งเดียวเกินสามสัปดาห์

(๘) อำนาจของผู้กำกับดูแลในการสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่ (ร่างมาตรา ๑๗)

๑) เหตุในการสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่

เมื่อมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามร่าง มาตรา ๑๕ (๒) แล้ว ผู้กำกับดูแลมีอำนาจสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่ได้ หากเห็นว่ามิเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑.๑) การคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๑.๒) มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นการอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

(๑.๓) เป็นกรณีที่มีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง

๒) การดำเนินการภายหลังที่มีการสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่

(๒.๑) ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วงที่หยุดปฏิบัติหน้าที่โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

(๒.๒) ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผลการสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

๓) การอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่

(๓.๑) สิทธิอุทธรณ์และระยะเวลาในการอุทธรณ์

ให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ที่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยต้องอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว และให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์

(๓.๒) ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ก. ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของนายอำเภอ ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ข. ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ค. ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

(๔) การดำเนินการภายหลังจากที่ปรากฏผลการสอบสวน (ร่างมาตรา ๑๘)

๑) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำความผิดตามที่ถูกลงโทษ

(๑.๑) การออกคำสั่งถอดถอน

ให้ผู้กำกับดูแลสั่งถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่กระทำความผิดตามที่ถูกลงโทษโดยพลัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตายแลให้ผู้กำกับดูแลแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ถูกลงโทษทราบโดยพลัน

(๑.๒) รูปแบบของคำสั่งถอดถอน

ในคำสั่งถอดถอนให้ระบุพฤติการณ์ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกถอดถอนไว้ด้วย

(๑.๓) การมีผลของคำสั่งถอดถอน

ก. ในกรณีที่ไม่มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีคำสั่งถอดถอนแล้ว ให้ผู้ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ มีคำสั่ง

ข. ในกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีคำสั่งถอดถอนแล้ว ให้ผู้ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ได้

๒) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

ให้ผู้กำกับดูแลสั่งยุติเรื่อง และให้แจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยพลัน

๓.๑๑ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ และร่างมาตรา ๒๒)

เนื่องจากการกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะร้ายแรง จึงได้กำหนดโทษอาญาทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ และกำหนดให้ศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิด สำหรับความผิดดังต่อไปนี้

(๑) การลงลายมือชื่อปลอมในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๒๐)

(๒) การให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดหรือข่มขู่ด้วยประการใดเพื่อให้บุคคลใดเข้าชื่อหรือมิให้เข้าชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อหรือเพื่อถอนชื่อหรือไม่ถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๒๒)

๔. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๔.๑ การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๔.๒ การรับฟังความคิดเห็น

โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้แก้ไขเพิ่มเติมในสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัตินี้ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาแล้ว บนเว็บไซต์ของสำนักงานฯ เพื่อให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งไม่ปรากฏผู้แสดงความคิดเห็น

๕. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อเพื่อถอดถอนหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น เพราะมีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อน รวมทั้งทำให้ประหยัดงบประมาณในการดำเนินการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกหรือผู้บริหารท้องถิ่นอีกด้วย

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ยังไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสมควรยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้มีกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขึ้นแทนเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ วิธีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๖)
กำหนดวิธีการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็น ๒ วิธี ดังนี้

(๑) การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารสภาท้องถิ่นให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด และให้มีผลเป็นการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) การเข้าชื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเพื่อให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการสอบสวนว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นความผิดตามเหตุที่กฎหมายกำหนดหรือไม่และให้ผู้กำกับดูแลส่งให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่ง หากผลการสอบสวนปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดจริง

๒.๒ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๕)

กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้รับเลือกตั้ง และต้องไม่อยู่ในระหว่างเป็นผู้ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือถูกจำกัดสิทธิในการเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอน

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๓ ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท (ร่างมาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ผู้กำกับดูแล”)

กำหนดผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ดังนี้

(๑) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล และสำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ปฏิบัติหน้าที่แทน

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สำหรับกรุงเทพมหานคร

๒.๔ การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๙ ถึงร่างมาตรา ๑๒)

กำหนดขั้นตอนการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

(๑) เหตุในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ต่อเมื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกระทำการ ดังต่อไปนี้

๑) จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำเภออันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๒) มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต

๔) กระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

(๒) จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๗)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้ง โดยให้ถือตามจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง

(๓) เอกสารที่ต้องยื่นเพื่อขอถอดถอน (ร่างมาตรา ๙)

๑) หนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยสาเหตุใด

๒) บัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ซึ่งต้องระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคน โดยจะต้องมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ และเอกสารดังกล่าวต้องระบุข้อความว่า “เข้าชื่อเพื่อถอดถอน...(ชื่อและนามสกุลผู้ถูกถอดถอน)...” อยู่ทุกหน้า ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าชื่อที่ลงลายมือชื่อได้ทราบว่า เอกสารที่ตนลงลายมือชื่อนั้นเป็นหนังสือแสดงเจตนาถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใด

๓) รายชื่อ(แทนของผู้เข้าชื่อ)ที่จะมีอำนาจดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวนไม่เกินสิบคน

๔) คำรับรองของผู้แทนของผู้เข้าชื่อว่ามีสิทธิเข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเข้าชื่อตามร่างมาตรา ๕ กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นได้รับเลือกตั้งอยู่ในวันที่ยื่นหนังสือแสดงเจตนา และต้องไม่อยู่ในระหว่างเป็นผู้ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งหรือถูกจำกัดสิทธิในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และรับรองว่าผู้มีสิทธิเข้าชื่อทุกคนได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง

(๔) การพิจารณาและการปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๑๐)

๑) ให้ผู้กำกับดูแลพิจารณาและตรวจสอบหนังสือแสดงเจตนาและเอกสารประกอบการยื่นขอถอดถอนว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้กำกับดูแลแจ้งให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วน

๒) เมื่อหนังสือแสดงเจตนาและเอกสารประกอบการยื่นขอถอดถอนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผยแพร่หนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวลา ๓๐ วัน

๔) ในประกาศที่ปิดไว้ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่เผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดเวลารั้งคัดค้านหรือถอนชื่อไว้ด้วย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน แต่ไม่เกิน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศ

๕) การพิจารณา การปิดประกาศ และการเผยแพร่หนังสือแสดงเจตนา และเอกสารประกอบการยื่นขอถอดถอน จะต้องกระทำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแสดงเจตนา

(๕) การร้องคัดค้านและการถอนชื่อ (ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๒ (๑))

ผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อโดยมิได้สมัครใจ หรือมิได้ลงลายมือชื่อ หรือผู้ที่ประสงค์จะถอนตนจากการเข้าชื่อ มีสิทธิร้องคัดค้านหรือถอนชื่อได้ โดยให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้กำกับดูแลทราบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศตามร่างมาตรา ๑๐ และให้ผู้กำกับดูแลสั่งถอนชื่อนั้นออก

จากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ ทั้งนี้ หากมีการถอนชื่อจนรายชื่อเหลือไม่ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗ ให้ผู้กำกับดูแลยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนผู้เข้าชื่อทราบ

(๖) ผลของการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๒ (๒))

ในกรณีที่ว่าจะมีการถอนชื่อหรือไม่ หากมีรายชื่อผู้เข้าชื่อเหลืออยู่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗ ให้ผู้กำกับดูแลประกาศให้ประชาชนทราบและให้ถือว่าการถอดถอนมีผลตั้งแต่วันที่ประกาศ และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

๒.๕ การเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๑๓ ถึงร่างมาตรา ๑๘)

กำหนดขั้นตอนการเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

(๑) เหตุในการเข้าชื่อเพื่อขอให้สอบสวนและถอดถอน (ร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อจะเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ต่อเมื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกระทำการต่าง ๆ เช่นเดียวกับเหตุในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนตามร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจอันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๒) มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต

๔) กระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง)

ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนและถอดถอนต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในเขตเลือกตั้งแล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า โดยให้ถือตามจำนวนผู้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นได้รับเลือกตั้ง

(๓) เอกสารที่ต้องยื่นเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๑๓ ประกอบกับร่างมาตรา ๘)

๑) หนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด ด้วยข้อกล่าวหาใด

๒) เอกสารอื่นตามที่ระบุไว้ในร่างมาตรา ๙ เว้นแต่จำนวนผู้เข้าชื่อให้เป็นไปตามจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๘ และข้อความที่ระบุในเอกสารทุกหน้าให้เปลี่ยนเป็น “เข้าชื่อเพื่อสอบสวนและถอดถอน...(ชื่อและนามสกุลผู้ถูกสอบสวน)...” ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าชื่อที่ลงลายมือชื่อได้ทราบว่าเป็นเอกสารที่ตนลงลายมือชื่อนั้นเป็นหนังสือแสดงเจตนาว่าประสงค์จะให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใด

(๔) การพิจารณาและการปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนเพื่อถอดถอน (ร่างมาตรา ๑๔ ประกอบกับร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการปิดประกาศหนังสือแสดงเจตนาและบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเพื่อขอให้มีการสอบสวนและถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำหลักเกณฑ์ตามร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑ ซึ่งบังคับใช้กับการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) การร้องคัดค้านและการถอนชื่อ (ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๕ (๑))

มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับกรณีของการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ผลของการเข้าชื่อของถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๕ (๒))

ในกรณีที่ไม่ว่าจะมีการถอนชื่อหรือไม่ หากมีรายชื่อเหลืออยู่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๘ ให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน พร้อมทั้งแจ้งข้อกล่าวหาให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาคัดค้านหรือถอนชื่อ ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและการสอบสวนและการสอบสวนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๗) สิทธิของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา (ร่างมาตรา ๑๖)

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิทำคำชี้แจงเป็นหนังสือเพื่อแก้ข้อกล่าวหาได้ โดยยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวนในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวนอาจขยายระยะเวลาในการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ แต่ให้ขยายได้ครั้งเดียวไม่เกินสามสิบวัน

(๘) อำนาจของผู้กำกับดูแลในการสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่ (ร่างมาตรา ๑๗)

๑) เหตุในการสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่

เมื่อมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามร่างมาตรา ๑๕ (๒) แล้ว ผู้กำกับดูแลมีอำนาจสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหยุดปฏิบัติหน้าที่ได้ หากเห็นว่ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๑.๑) การคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๑.๒) มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้อุปสรรคต่อการสอบสวนหรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

๑.๓) เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง

๒) การดำเนินการภายหลังที่มีการสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่

๒.๑) ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้กำกับดูแลสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วงที่หยุดปฏิบัติหน้าที่โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

๒.๒) ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผลการสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง

๓) การอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่

๓.๑) สิทธิอุทธรณ์และระยะเวลาในการอุทธรณ์

ให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ที่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยต้องอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว และให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์

๓.๒) ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ก. ในกรณีที่คำสั่งเป็นคำสั่งของนายอำเภอ ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ข. ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ค. ในกรณีที่คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

(๔) การดำเนินการภายหลังจากที่ปรากฏผลการสอบสวน (ร่างมาตรา ๑๘)

๑) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

๑.๑) การออกคำสั่งถอดถอน

ให้ผู้กำกับดูแลสั่งถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาโดยพลัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย และให้ผู้กำกับดูแลแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยพลัน

๑.๒) รูปแบบของคำสั่งถอดถอน

ในคำสั่งถอดถอนให้ระบุพฤติการณ์ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกถอดถอนไว้ด้วย

๑.๓) การมีผลของคำสั่งถอดถอน

ก. ในกรณีที่ไม่มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีคำสั่งถอดถอนแล้ว ให้ผู้ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่ง

ข. ในกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีคำสั่งถอดถอนแล้ว ให้ผู้ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่

๒) กรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

ให้ผู้กำกับดูแลสั่งยุติเรื่อง และให้แจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยพลัน

๒.๖ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ และร่างมาตรา ๒๒)

เนื่องจากการกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีลักษณะร้ายแรง จึงได้กำหนดโทษอาญาทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ และกำหนดให้ศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิด สำหรับความผิดดังต่อไปนี้

(๑) การลงลายมือชื่อปลอมในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๒๐)

(๒) การให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดหรือข่มขู่ด้วยประการใดเพื่อให้บุคคลใดเข้าชื่อหรือมิให้เข้าชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ หรือเพื่อให้บุคคลใดถอนชื่อหรือมิให้ถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๒๑)

(๓) การเรียก รับ หรือยอมรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อเข้าชื่อหรือไม่เข้าชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อหรือเพื่อถอนชื่อหรือไม่ถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อ (ร่างมาตรา ๒๒)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น เพราะมีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อน รวมทั้งทำให้ประหยัดงบประมาณในการดำเนินการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกหรือผู้บริหารท้องถิ่นอีกด้วย